

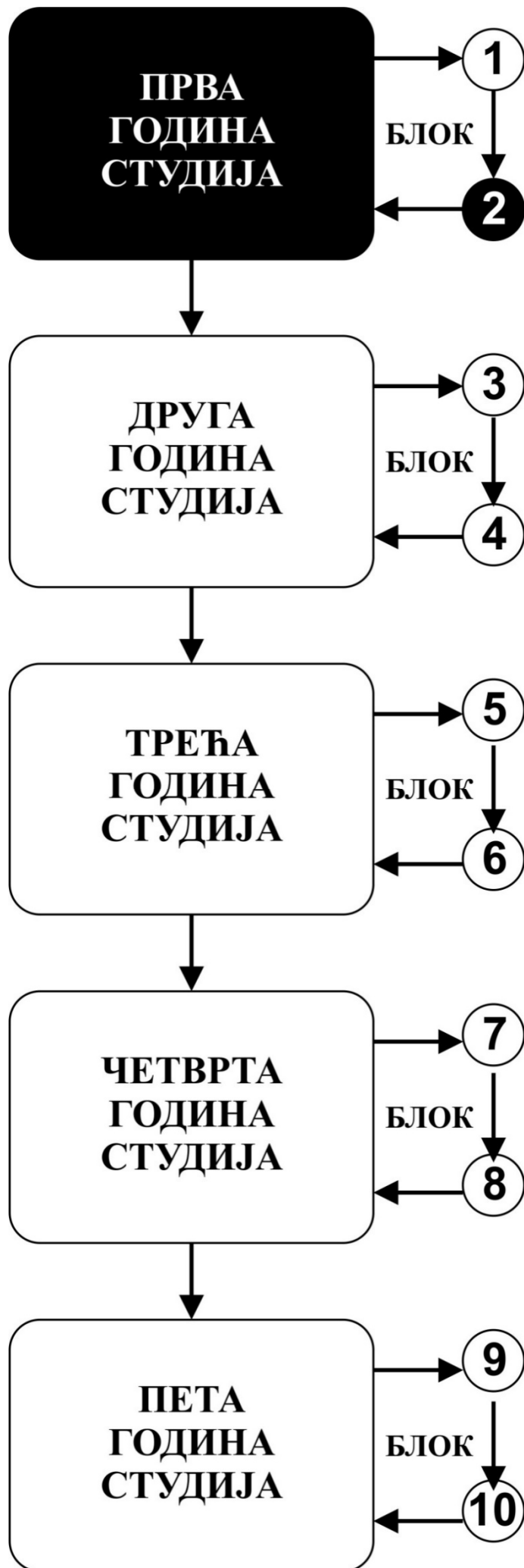

**ИНТЕГРИСАНЕ АКАДЕМСКЕ
МЕДИЦИНЕ**

ШЕСТА ГОДИНА СТУДИЈА

школска 2023/2024.

МЕДИЦИНСКА ЕТИКА

Предмет:

ЕТИКА

Предмет се вреднује са 2 ЕСПБ. Недељно има 2 часа активне наставе (1 час предавања и 1 час семинара).

НАСТАВНИЦИ И САРАДНИЦИ:

РБ	Име и презиме	Email адреса	Звање
1.	Драгана Игњатовић Ристић	draganaristic4@gmail.com	Редовни професор
2.	Бранко Ристић	Branko.ristic@gmail.com	Редовни професор
3.	Драган Миловановић	Piki@medf.kg.ac.rs	Редовни професор
4.	Биљана Вулетић	sibil@ptt.rs	Редовни професор
5.	Владимир Јањић	vladadok@yahoo.com	Редовни професор
6.	Бранимир Радмановић	Biokg2005@yahoo.com	Доцент
7.	Биљана Поповска Јовичић	biljanapop@yahoo.com	Доцент
8.	Катарина Никић Ђуричић	kaca_nikic@msn.com	Асистент
9.	Александар Кочовић	salekkg91@gmail.com	Асистент
10.	Немања Мурић	nmuric91@gmail.com	Асистент
11.	Милан Ђорђић	mcpikac@gmail.com	Асистент
12.	Софија Чоловић	sofi007@gmail.com	Асистент
13.	Јелена Ђорђевић	jelenadjordjevic2000@yahoo.com	Асистент са докторатом
14.	Слађана Веселиновић	sladjave@gmail.com	Фацитилатор
15.	Ермин Фетаховић	erminfetahovic96@gmail.com	фацитилатор

СТРУКТУРА ПРЕДМЕТА:

Модул	Назив модула	Недеља	Предавања недељно	Семинара недељно	Наставник
1.	Увод у етику. Специфичности медицинских истраживања	8	2	1	Проф. Драгана Игњатовић Ристић
2.	Етика медицинске професије	7	2	1	Доц. Бранимир Радмановић
					$\Sigma 15+15=60$

ОЦЕЊИВАЊЕ:

Студент савладава предмет по модулима. Оцена је еквивалентна броју стечених поена (види табеле). Поени се стичу на два начина:

АКТИВНОСТ У ТОКУ НАСТАВЕ: На овај начин студент може да стекне до 20 поена и то тако што активно учествује у припреми и спровођењу семинара као и дискусији након предавања, па у зависности од показаног стиче до 20 поена. Листа тема за клиничке семинаре ће бити понуђена студентима у првом термину наставе.

СЕМИНАРСКИ РАД: Израдом писаног семинарског рада студент може да стекне до 20 поена. Оцењује се форма, садржај, начин обраде задате теме и релевантност података. Листа тема за семинарски рад ће бити понуђена студентима у првом термину наставе.

ЗАВРШНИ ТЕСТ: На овај начин студент може да стекне до 60 поена, а према приложеној табели.

Модул	Назив модула	МАКСИМАЛНО ПОЕНА			
		активност у току наставе (семинар)	семинарски рад	завршни тест	
1.	Увод у етику. Специфичности медицинских истраживања	20	20	60	
2.	Етика медицинске професије				
Σ		20	20	60	100

Завршна оцена се формира на следећи начин:

Да би студент положио предмет мора да стекне минимум 51 поен и да положи све модуле.

Да би положио модул студент мора да:

1. стекне више од 50% поена на семинарском раду
2. стекне више од 50% поена предвиђених за активност у настави у сваком модулу
3. положи завршни тест, односно да има више од 50% тачних одговора.

број стечених поена	оцена
0 - 50	5
51 - 60	6
61 - 70	7
71 - 80	8
81 - 90	9
91 - 100	10

ЗАВРШНИ ТЕСТ
0-60 ПОЕНА

ОЦЕЊИВАЊЕ
ЗАВРШНОГ ТЕСТА

Тест има 30 питања
Свако питање вреди 2 поена

ЛИТЕРАТУРА:

НАЗИВ УЏБЕНИКА	АУТОРИ	ИЗАДАВАЧ	БИБЛИОТЕКА
Медицинска етика	Јован Марић	Мегаграф, Београд, 2000	има
Добра пракса у раду етичких одбора	Слободан Јанковић, уредник	Медицински факултет, Крагујевац, 2009	има

Сва предавања и клиничке семинаре налазе се на сајту Факултета медицинских наука : www.medf.kg.ac.rs

ПРОГРАМ:

ПРВИ МОДУЛ: УВОД У ЕТИКУ

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 1 (ПРВА НЕДЕЉА):

УВОД У ЕТИКУ

предавања 1 час	семинар 1 час
Појам етике и предуслови етичног (моралног) понашања. Етички принципи лечења пацијената кроз историју	<i>Предуслови моралног понашања-структура личности*</i>

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 2 (ДРУГА НЕДЕЉА):

ЗАКЛЕТВЕ И КОДЕКСИ

предавања 1 час	семинар 1 час
Стварање кодекса понашања здравствених радника, од пренаучне медицине до савременог доба. Хипократова заклетва- актуелност етичких принципа	<i>Етички принципи у медицини</i>

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 3 (ТРЕЋА НЕДЕЉА):

ПРИНЦИПИ ПОШТОВАЊА ПРИВАТНОСТИ ПАЦИЈЕНАТА У МЕДИЦИНИ

предавања 1 час	семинар 1 час
Етичност здравствених радника у свакодневном контакту са пацијентима. Етички принципи модерне медицине	<i>Етичке дилеме очима студентата</i>

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 4 (ЧЕТВРТА НЕДЕЉА):

ЕТИЧКИ ПРИНЦИПИ ТЕРАПИЈСКИХ ПОСТУПАКА- Клиничка способност пацијента

предавања 1 час	семинар 1 час
Клиничка способност пацијента. Способност доношења одлука о избору начина лечења. Однос лекар-пацијент	<i>Приказ клиничког случаја-доношење одлуке за интервенцију у медицини</i>

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 5 (ПЕТА НЕДЕЉА):

ЕТИЧКИ ПРИНЦИПИ ТЕРАПИЈСКИХ ПОСТУПАКА

предавања 1 час	семинар 1 час
Права пацијената и повеља о правима пацијената; Заштитник права пацијената у здравственим установама. Способност доношења одлука о избору начина лечења	<i>Однос лекар-пацијент</i>

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 6 (ШЕСТА НЕДЕЉА):

ЕТИЧКИ ПРИНЦИПИ ТЕРАПИЈСКИХ ПОСТУПАКА

предавања 1 час	семинар 1 час
Етички принципи терапијских поступака-информисаност, одговорност, избор, надокнада, притужбе. Добра клиничка пракса, Хелсиншка декларација	<i>Специфичности односа лекар-пацијент</i>

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 7 (СЕДМА НЕДЕЉА):

ИСТРАЖИВАЊА У МЕДИЦИНСКИМ НАУКАМА

предавања 1 час	семинар 1 час
Експеримент у медицини, законска одговорност медицинског радника, правно етички проблеми. Улоге спонзора, главног истраживача и уговорних истраживачких организација у клиничким студијама	Истраживања у медицини

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 8 (ОСМА НЕДЕЉА):

ЕТИЧКИ ОДБОРИ ЗДРАВСТВЕНИХ УСТАНОВА: САСТАВ, ПРОЦЕДУРА ИЗБОРА, ПРОЦЕДУРА РАДА. САДРЖАЈ ИНФОРМАЦИЈЕ ЗА ПАЦИЈЕНТА И ФОРМУЛАРА ИНФОРМИСАНОГ ПРИСТАНКА ПАЦИЈЕНТА

предавања 1 час	семинар 1 час
Етички одбори здравствених установа: састав, процедура избора, процедура рада Информисани пристанка	Припрема медицинске документације код истраживања. Избор пацијената за учешће у студијама у медицини

Методe регрутовања пацијената за клиничке
студије, осигурање пацијената

ДРУГИ МОДУЛ: ЕТИКА МЕДИЦИНСКЕ ПРОФЕСИЈЕ-

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 9 (ДЕВЕТА НЕДЕЉА):

ЕТИЧКИ АСПЕКТИ РАДА ЛЕКАРА СА ВУЛНЕРАБИЛНИМ ПОПУЛАЦИЈАМА: ЛЕКАРСКИ РАД СА ДЕЦОМ. ПОВЕРЉИВОСТ И ПОВЕРЕЊЕ- ЕТИЧКЕ ДИЛЕМЕ У РАДУ СА АДОЛЕСЦЕНТИМА

предавања 1 час	семинар 1 час
Лекарски рад са децом. Поверљивост и поверење у раду са децом и адолесцентима	Приступ пацијенту са аутистичним пормећајем. Етичке дилеме у раду са адолесцентима

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 10 (ДЕСЕТА НЕДЕЉА):

ЕТИЧКИ АСПЕКТИ РАДА ЛЕКАРА СА ВУЛНЕРАБИЛНИМ ПОПУЛАЦИЈАМА: ОБОЛЕЛИ ОД СТИГМАТИЗИРАЈУЋИХ БОЛЕСТИ

предавања 1 час	семинар 1 час
Етички аспекти рада лекара са вулнерабилним популацијама: стигма у раду са пацијентима	Страх од лекара

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 11 (ЈЕДАНЕСТА НЕДЕЉА):

ЕТИЧКИ АСПЕКТИ РАДА ЛЕКАРА СА ОСОБАМА ОБОЛЕЛИМ ОД ХИВ ИНФЕКЦИЈЕ

предавања 1 час	семинар 1 час
Етички аспекти лекара са вулнерабилним популацијама: оболели од стигматизирајућих болести (ХИВ)	Етичке дилеме у раду са особама оболелим од стигматизирајућих болести, 1 Етичке дилеме у раду са особама оболелим од стигматизирајућих болести, 2

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 12 (ДВАНАЕСТА НЕДЕЉА):

**ПРОФЕСИОНАЛНА ТАЈНА
ЕУТАНАЗИЈА, ЕТИЧКЕ ДИЛЕМЕ КРАЈА ЖИВОТА**

предавања 1 час	семинар 1 час
Професионална тајна. Еутаназија, етичке дилеме краја живота	Клинички пример – обавезе лекара у чувању професионалне тајне Дилеме доношења одлука на крају живота уз уважавање етичких принципа

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 13 (ТРИНАЕСТА НЕДЕЉА):

**СТРУЧНА ГРЕШКА И НЕСАВЕСНО ЛЕЧЕЊЕ: ДЕФИНИЦИЈА, КЛАСИФИКАЦИЈА
СТАВ ЈАВНОСТИ И ЦЕНА СТРУЧНИХ ГРЕШАКА**

предавања 1 час	семинар 1 час
Стручна грешка и несавесно лечење: дефиниција, класификација. Став јавности и цена стручних грешака	Несавесно лечење Став јавности према несавесном лечењу у медицинској пракси

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 14 (ЧЕТРНАЕСТА НЕДЕЉА):

**КОДЕКС МЕДИЦИНСКЕ ЕТИКЕ
ЛИЦЕНЦА ЗА РАД**

предавања 1 час	семинар 1 час
Кодекс медицинске етике. Лиценца за рад	Садржај, обавезе, законска регулатива, ле4карска. Стицање лиценце, обавезе усавршавања; (НЕ) обнављање лиценце за рад

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 15 (ПЕТНАЕСТА НЕДЕЉА):

РЕКАПИТУЛАЦИЈА НАЈВАЖНИЈИХ ПОЈМОВА

предавања 1 час	семинар 1 час
Етика у здравству у контексту водећих правних прописа. Рекапитулација најважнијих појмова	Рекапитулација етичких појмова и принципа у медицинској пракси- примери

РАСПОРЕД ПРЕДАВАЊА И СЕМИНАРА

**АНАТОМСКА САЈА
(С2)**

**ПОНЕДЕЉАК
10:00 - 11:30**

[Распоред наставе](#)

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ ЕТИКА

модул	недеља	тип	назив методске јединице	наставник
1	1	П	Појам етике и предуслови етичног (моралног) понашања. Етички принципи лечења пацијената кроз историју	Проф. др Драгана Игњатовић Ристић
1	1	С	Предуслови моралног понашања-структура личности. Етика античког доба, средњег и новог века, најновија етичка учења	Асс. др Катарина Никић Ђуричић Асс. др Софија Чоловић др Слађана Веселиновић
1	2	П	Стварање кодекса понашања здравствених радника, од пренаучне медицине до савременог доба. Хипократова заклетва- актуелност етичких принципа	Проф. др Владимир Јањић
1	2	С	Медицинска етика, Историја медицине	Асс. др Милан Ђорђевић Асс. др Јелена Ђорђевић др Ермин Фетаховић
1	3	П	Принципи поштовања приватности пацијената у медицини. Етичност здравствених радника у свакодневном контакту са пацијентима. Етички прнципи модерне медицине	Доц. др Бранимир Радмановић
1	3	С	Етичке дилеме очима студената	Асс. др Милан Ђорђевић Асс. др Софија Чоловић др Слађана Веселиновић
1	4	П	Клиничка способност пацијента. Способност доношења одлука о избору начина лечења	Проф. др Драгана Игњатовић Ристић. Доц. др Б. Радмановић
1	4	С	Доношење одлуке код несамосталног пацијента	Асс. др Софија Чоловић Асс. др Милан Ђорђевић др Слађана Веселиновић
1	5	П	Права пацијената и повеза о правима пацијената; Заштитник права пацијената у здравственим установама.	Проф. др Владимир Јањић
1	5	С	Однос лекар-пацијент	Асс. др Милан Ђорђевић Асс. др Софија Чоловић др Ермин Фетаховић
1	6	П	Етички принципи терапијских поступака. Добра клиничка пракса Хелсиншка декларација	Доц. др Б. Радмановић
1	6	С	Специфичности односа лекар-пацијент- импликације за клиничка истраживања	Асс. др Милан Ђорђевић Асс. др Софија Чоловић др Слађана Веселиновић
1	7	П	Експеримент у медицини, законска одговорност медицинског радника, правно етички проблеми. Улоге спонзора, главног истраживача и уговорних истраживачких организација у клиничким студијама	Проф. др Д. Миловановић

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ ЕТИКА

модул	недеља	тип	назив методске јединице	наставник
1	7	С	Приказ формулара информисаног пристанка. Експерименти на људима. Експерименти на животињама	Асс. др Милан Ђорђевић Асс. др Александар Кочовић др Ермин Фетаховић
1	8	П	Етички одбори здравствених установа: састав, процедура избора, процедура рада. Информисани пристанка	Доц. др Б. Радмановић Проф. др Владимир Јањић
1	8	С	Преваре у науци	Асс. др Милан Ђорђевић Асс. др Софија Чоловић др Ермин Фетаховић
2	9	П	Етички аспекти рада лекара са вулнерабилним популацијама: рад лекара са децом. Поверљивост и поверење- етичке дилеме у раду са адолесцентима	Проф. др Б. Вулегић
2	9	С	Однос лекар – пацијент у раду са децом	Асс. др Софија Чоловић Асс. др Милан Ђорђевић др Слађана Веселиновић
2	10	П	Етички аспекти рада лекара са вулнерабилним популацијама: оболели од стигматизирајућих болести	Доц. др Б. Радмановић
2	10	С	Клинички пример у раду лекара са оболелим сообама од менталних пормећаја	Асс. др Немања Мурић Асс. др Софија Чоловић др Слађана Веселиновић
2	11	П	Етички аспекти рада лекара са особама оболелих од заразних болести.	Проф. др Биљана Поповска Јовичић
2	11	С	Клинички пример у раду лекара са оболелим сообама од ХИВ-а	Асс. др Милан Ђорђевић Асс. др Софија Чоловић др Ермин Фетаховић
2	12	П	Професионална тајна. Еутаназија, етичке дилеме краја живота	Проф. др Драгана Игњатовић Ристић. Доц. др Б. Радмановић
2	12	С	Етички аспекти краја живота- дилеме доношења одлука на крају живота	Асс. др Софија Чоловић Асс. др Милан Ђорђевић др Слађана Веселиновић
2	13	П	Стручна грешка и несавесно лечење: дефиниција, касификација. Став јавности и цена стручних грешака	Проф. др Бранко Ристић

РАСПОРЕД НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ ЕТИКА

модул	недеља	тип	назив методске јединице	наставник
2	13	С	Клинички примери несавесног лечења у медицини.	Асс. др Милан Ђорђевић Асс. др Александар Кочовић др Ермин Фетаховић
2	14	П	Кодекс медицинске етике	Доц. др Бранимир Радмановић
2	14	С	Лиценца за рад	Асс. др Софија Чоловић Асс. др Милан Ђорђевић др Слађана Веселиновић
2	15	П	Етика у здравству у контексту водећих правних прописа. Рекапитулација најважнијих појмова	Доц. др Б.Радмановић Проф. др Владимир Јањић
2	15	С	Анализа примера из праксе	Асс. др Милан Ђорђевић Асс. др Софија Чоловић др Ермин Фетаховић др Слађана Веселиновић
		ЗТ	ЗАВРШНИ ТЕСТ	
		И	ИСПИТ (јунски рок)	